

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudkyň JUDr. Zory Šmolkové a Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobkyně: **Mgr. L. P.**, zastoupené Mgr. Marianem Pavlovem, advokátem, se sídlem Malé náměstí 125, 500 03 Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: **I) J. Š.**, zastoupený JUDr. Romanem Krmenčíkem, advokátem, se sídlem třída Míru 92, 530 02 Pardubice, a osoby zúčastněné na řízení **II) Statutární město Hradec Králové**, se sídlem Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního úřadu, ze dne 16. 12. 2014, č. j. 17617/UP/2014/Kul, o námitce podjatosti,

t a k t o :

- I. Soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht, JUDr. Marcela Sedmíková, Mgr. Marie Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková a Mgr. Helena Konečná, **jsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci.
- II. Věc **se přikazuje** Krajskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Osoba zúčastněná na řízení I, J. Š., vznesl námitku podjatosti soudců „příslušného senátu“ Krajského soudu v Hradci Králové, ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soudci senátu 30A, jemuž byla přidělena žaloba žalobkyně, jsou JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a JUDr. Marcela Sedmíková, a jejich náhradníci Mgr. Marie Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková a Mgr. Helena Konečná. Svou námitku odůvodnil tím, že žalobkyně je jejich kolegyní, působící u stejného soudu, se kterou je pojí minimálně kolegiální vztahy a je tak zde důvodná pochybnost o jejich nepodjatosti.

K námitce se vyjádřili jednotliví soudci JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht, JUDr. Marcela Sedmíková, Mgr. Marie Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková a Mgr. Helena Konečná, kteří sice uvedli, že k žalobkyni nemají hlubší přátelský vztah, ale současně uvedli, že k ní mají vztah kolegiální a vztah na úrovni běžných osobních vztahů; většina soudců uvedla, že si s žalobkyní tyká. Současně se vyslovili tak, že se podjatí necítí.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) jsou soudci *[vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení.*

Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

Integrální součástí práva na spravedlivý proces, vymezeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z klíčových předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv až na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že „[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protirečivými, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otrásají“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000).

Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. je nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak, jak zákon a na něj navazující rozvrh práce určuje osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu č. j. Nao 19/2003 – 16 ze dne 29. 4. 2003). Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10).

V projednávané věci jde o posouzení nestrannosti soudců, z nichž většina uvádí kolegiální a běžný osobní vztah k žalobkyni.

Z vyjádření soudů je zřejmé, že se žádný z nich necítí podjatý ve vztahu k věci, k účastníkům či jejich zástupcům. To však nic nemění na tom, že skutečnost, že žalobkyně je jejich kolegyní a pojí ji s nimi vztahy kolegiální, společenské a jak lze usuzovat ze vzájemného tykání, rovněž přátelské, by mohla zavdat objektivní pochybnost o jejich nepodjatosti.

K obdobnému závěru dospěl i např. Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí 2 Cdon 1558/96 ze dne 4. 5. 1999, který objektivní pochybnost o nepodjatosti soudů dovodil i za situace, kdy kolegiální vztah na jednom pracovišti mezi soudci a účastníkem již netrval, když uzavřel, že „[d]louhodobý kolegiální vztah soudce k účastníku řízení, který působil dříve jako soudce na téže pracovišti, je skutečností způsobitou vyvolat pochybnost o nepodjatosti soudce“.

pokračování

Nejvyšší správní soud proto námitce o vyloučení soudců vyhověl a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

Podle rozvrhu práce Krajského soudu v Hradci Králové tvoří specializované senáty celkem osm soudců, z nichž šest je tímto usnesením vyloučeno z rozhodování, z čehož vyplývá, že sestavit tříčlenný senát nelze. Nejvyšší správní soud proto přikázal věc Krajskému soudu v Praze jako jinému než místně příslušnému soudu.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu